

**T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI**

**GÜZELLİK VE SAÇ BAKIM
HİZMETLERİ**

SAHNE MAKYAJI

Ankara, 2008

- Bu modül, mesleki ve teknik eğitim okul/kurumlarında uygulanan Çerçeve Öğretim Programlarında yer alan yeterlikleri kazandırmaya yönelik olarak öğrencilere rehberlik etmek amacıyla hazırlanmış bireysel öğrenme materyalidir.
- Millî Eğitim Bakanlığınca ücretsiz olarak verilmiştir.
- **PARA İLE SATILMAZ.**

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ	5
ÖĞRENME FAALİYETİ-1	6
1. TİYATRO MAKYAJI	6
1.1. Tanımı	6
1.2. Tarihçesi.....	6
1.3. Karakterler	7
1.4. Tiyatro Makyajında Kullanılan Malzemeler	9
1.5. Tiyatro Makyajının Özellikleri	11
1.6. Sahne Işığı ve Etkisi.....	12
1.7. Kabuki Japon Tiyatro Makyajı	13
1.7.1. Kabuki Makyajının Tanımı.....	14
1.7.2. Geyşa Makyajı.....	15
1.7.3. Geyşa Makyajında Kullanılan Malzemeler	16
1.7.4. Uygulama.....	16
UYGULAMA FAALİYETİ	20
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	33
ÖĞRENME FAALİYETİ-2	34
2. Klasik Opera ve Bale Karakter Makyajı	34
2.1. Klasik Operanın Tanımı.....	34
2.2. Balenin Tanımı.....	35
2.3. Klasik Opera ve Bale karakter Makyajında Kullanılan Malzemeler	36
2.4. Uygulama	36
UYGULAMA FAALİYETİ	40
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	49
MODÜL DEĞERLENDİRME	50
CEVAP ANAHTARLARI	51
KAYNAKÇA	53

AÇIKLAMALAR

ALAN	Güzellik ve Saç Bakım Hizmetleri
DAL/MESLEK	Güzellik Hizmetleri / Makyaj
MODÜLÜN ADI	Sahne Makyajı
MODÜLÜN TANIMI	Tiyatro makyajı, klasik opera ve bale makyajı ile ilgili bilgilerin kazandırıldığı bir öğrenme materyalidir.
SÜRE	40 / 32
ÖN KOŞUL	Temel Makyaj, Özel Makyaj Materyalleri modüllerini başarı ile tamamlamak
YETERLİK	Sahne makyajını uygulamak
MODÜLÜN AMACI	Genel Amaç Uygun araç gereç ve ortam sağlandığında sahne makyajını tekniğine uygun uygulayabileceksiniz. Amaçlar 1. Tiyatro makyajını tekniğine uygun uygulayabileceksiniz. 2. Klasik opera ve bale makyajını tekniğine uygun uygulayabileceksiniz.
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	Ortam: Atölye ortamı Donanım: Makyaj kozmetikleri ve aksesuarlar
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	Modül içinde yer alan her öğrenme faaliyetinden sonra verilen ölçme araçları ile kendinizi değerlendireceksiniz. Öğretmen modül sonunda ölçme aracı (çoktan seçmeli test, doğru-yanlış testi, boşluk doldurma, eşleştirme vb.) kullanarak modül uygulamaları ile kazandığınız bilgi ve becerileri ölçerek sizi değerlendirecektir.

GİRİŞ

Sevgili Öğrenci,

Sahne makyajı denilince ilk akla gelen tiyatro makyajıdır. Ancak tiyatro makyajının yanı sıra opera ve bale gibi sahne sanatlarında da makyaj tekniklerinden yararlanılmaktadır. Sahne makyajında en önemli husus oyuncunun canlandıracağı karaktere uygun olarak makyaj yapılmasıdır. Sahne makyajı günlük makyaj tekniğinden daha koyu, gölgeler ve hatlar daha abartılı olabilmektedir. Sahne makyajına başlamadan

Bu modülle edineceğiniz bilgi ve beceriler sayesinde sahne makyajının temel unsurlarından tiyatro makyajı, klasik opera ve bale makyajı ile ilgili temel bilgileri kazanacak ve bu bilgileri kullanabilen bireyler olacaksınız.

ÖĞRENME FAALİYETİ-1

AMAÇ

- Bu faaliyet ile gerekli ortam ve araç gereç sağlandığında tiyatro makyajını tekniğine uygun uygulayabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Tiyatro makyaj uygulama örneklerini internetten araştırınız. Dosya hâline getirerek sınıf ortamında arkadaşlarınızla paylaşınız.

1.TİYATRO MAKYAJI

1.1.Tanımı

Sahne sanatları denilince ilk akla gelen tiyatro, bir öykünün sahne olarak ayrılmış bir yerde, oyuncuların söz ve hareketleriyle canlandırması sanatıdır. Tiyatro kavramı içinde oyunculuk, sahne düzeni, ışıklandırma, dekor, kostüm, makyaj, müzik gibi unsurların bütünlüğü söz konusudur.

Bu bütünlüğün unsurlarından biri olan tiyatro makyajı ise oyuncunun canlandıracağı karakterin özelliklerini ortaya çıkartmak için yapılan karakter makyajına denir.

Resim 1.1: Tiyatro makyaj çalışma örneği

1.2.Tarihçesi

Tiyatro makyajı, tarihi bakımından çok zengin ve çeşitlidir. İnsanlar binlerce yıldır tiyatro yoluyla kendilerini ifade etmişlerdir. İlkel kültürlerin dinsel törenlerinden başlayarak Eski Yunan ve Roma tiyatrolarında farklı karakterleri tasvir etmek amacıyla maskeler kullanılmıştır. Orta Çağ'da Avrupa'daki dinsel oyunlarda melek, şeytan ve din adamlarını

canlandırırken kırmızı, beyaz ve yaldızlı boyalar ile takma sakallar kullanıldığını kaynaklardan öğrenmekteyiz. Fransa'da Rönesans çağında kuzu yününden takma sakallar kullanılır ve oyuncuların yüzleri unla beyazlaştırılırdı. Tiyatro makyajında kullanılan ilk malzemeler beyaz toz, tebeşir, yanmış mantar, kâğıt, pigment tozlarıdır.

Resim 1.2: Tiyatro amblemi

19. yüzyıl başına kadar makyaj ve kostümde tarihsel gerçeklere uymak için fazla çaba harcanmamıştı. Önceleri mumlarla sonra yağ lambalarıyla sağlanan sahne aydınlatması loş oluyor, yetersiz kalıyordu. Tiyatrolarda önce gaz lambası, ardından kalsiyum ışığı ve en sonunda elektrik ışığının kullanılmasıyla birlikte hem yeni makyaj malzemelerine hem de uygulamada daha gelişmiş tekniklere gerek duyuldu.

Çağdaş tiyatrodaki güçlü sahne aydınlatma sistemleri oyuncunun yüzünün rengini tümüyle alıp gölge ve çizgileri yok ettiği için makyaj bir gereklilik hâline gelmiştir. Makyajın özellikle karakter yorumlamalarında, oyuncunun rolün havasına girmesine yardımcı olduğu kabul edilir.

1.3.Karakterler

Tiyatro makyajının esas amacı karakter oluşturma işidir. Ancak karakter makyajı üzerinde hiçbir genelleme yapılamaz. Tiyatro makyajında oyuncu, kendi karakteri dışında kalan değişik anlatımları elde etmek zorundadır. Oyuncunun kendi yüzünün görünüşünden çok başka bir görünüş sağlaması istenebilir. Bu görünüşte yaşlılık, kötülük ya da iyilik, orta yaşlılık, güler yüzlülük ya da aksilik, hastalık ve sağlıklı olması gerekebilir. Bunun için de normal makyajda olduğu gibi bir genellemeye gidemeyiz.

Tiyatro makyajında karakteri uygulamak için en doğru yöntem yüzdeki hatların belirlenmesidir. Yüzün her bölümünün kendine özgü görünüşü vardır. Çene, büyüklüğüne ve biçimine göre gücü ya da güçsüzlüğü gösterir. Geniş ve yuvarlak bir alın entelektüelliği anlatır. Gözler hırs, yaratma gücü, canlılık ve özgünlük gibi nitelikleri getirir. Ağız ve dudakların biçimi bir karakteri anlatmada en güçlü bölümdür. Yüzün vurgusunu sağlayan burun, canlandırılacak karakterin anlatımı açısından büyük önem taşır. Geniş ve büyük burun kabalığı, gaga burun kurnazlığı, yüzün ölçüsüne oranla küçük bir burun silikliği, düzgün güzel bir burun incelik kadar soğukluğu da gösterebilir. Yine de bu biçimin getirdiği görünüşlerde bir genelleme yapmamalı, yüzün anlatımını karakterin kişiliğine uydurmalıyız.

Resim 1.3: Burun gölgelendirme tekniği

Resim 1.4: Göz ve kaş karakter makyaj örnekleri

1.4.Tiyatro Makyajında Kullanılan Malzemeler

Tiyatro makyajı aynı zamanda sahne makyajı da olarak bilinmektedir. Sahne ile seyircinin arasındaki mesafenin fazla olması ve sahnenin aydınlatılmasında kullanılan ışıkların oyuncunun yüzündeki ifadeyi silikleştirmesinden dolayı makyajın daha abartılı yapılması gerekmektedir. Sahnedeki kişinin özellikleri, tiyatrodaki oturan herkes tarafından özellikle çok arka sıralarda oturanlar tarafından bile açıkça görünür olmalıdır.

Resim 1.5: Tiyatro karakter makyaj örneği

Günlük makyaj malzemeleri, yüz özelliklerini vurgulamak için yeterli pigment içermez. Ancak sahne makyajında kullanılan malzemeler, yüzün ve tüm yüz özelliklerinin olması gerektiği gibi görünmesini sağlamak için yeterli pigment içermektedir. Sahne makyajında kullanılan malzemeler yüksek kapatıcı özelliğine de sahiptir. Ayrıca kalıcı olmasıyla birlikte terlemeye dayanıklı olacak şekilde tasarlanmıştır.

Resim 1.6: Tiyatro makyajında kullanılan malzemeler

Oyuncular ister kadın ister erkek olsun, temel roller için bile izleyici tarafından görünür olması açısından makyaja ihtiyaç vardır. Fondöten, pudra, ruj ve göz kalemi sahne makyajının temelidir. Karakter rolleri için örneğin periler, hayvanlar, yaşlılık gibi durumlarda daha fazla malzemeye ihtiyaç duyulmaktadır.

- Krem bazlı boyalar
- Su bazlı boyalar
- Transparan pudra
- Göz farları, göz ve kaş kalemleri
- Takma kirpikler
- Allık paletleri
- Dudak kalemi ve ruj paleti
- Likit lateks
- Burun ve çene macunu
- Kaş kapatıcı
- Yapay burun ve çene protezleri
- Bald cap
- Yapay kan
- Diş boyaları
- Peruk ve krepe saçlar
- Yapıştırıcılar
- Sünger, pudra pufu, fırçalar
- Makyaj sabitleyici, makyaj temizleyicisi
- Aseton, pamuk vb.

1.5.Tiyatro Makyajının Özellikleri

Tiyatro makyajının amacı farklı karakterleri ve tiplerini oyuncuya kazandırmaktır. Makyaja başlamadan önce kişinin yüz şekli, kemik yapısı yüzde oluşan çizgileri ve yüzün karakteri belirlenmelidir çünkü oyuncu, oyununu yüz ifadesi ve mimikleriyle desteklemektedir. Karakter belirlendikten sonra makyaj uygulamasını kolaylaştırmak amacıyla karakterin resmi çizilmelidir. Böylece karakterin oluşumunda kullanılacak makyaj malzemeleri, ek aksesuarlar da kolayca belirlenecektir. Ayrıca renk tonlamaları önceden sahne dekoru, sahne ışığı ve kostüm dikkate alınarak belirlenmelidir.

Resim 1.12: Tiyatro makyajında karakter şema çalışması

Makyajda karakteri oluşturmada kullanılan en önemli unsurlardan biri de gölgelendirme ve aydınlatma tekniğidir. Bu teknik ile oyuncunun yüz şeklini değiştirmek mümkündür. Örneğin sinirli bir adam makyajı yaparken mutlaka iki kaş arasına dik birkaç çizgi ve alınına da yatay birkaç çizgi çizilir.

Resim 1.13: Mimik ve çizgi çalışma örneği

Oyuncuya yaşlı bir görünüm oluşturmak veya yüze başka ifadeler kazandırmak için alın, burun, çene, yanaklar ve göz çevresine aydınlatma ve gölgelendirme tekniği uygulanarak farklılık kazandırılabilir. Aydınlatma istenilen bölgenin ön plana çıkarılmasında kişinin ten renginin birkaç ton açığı ile uygulanır. Gölgelendirme ise geri planda olması istenilen bölgenin ten renginin birkaç ton koyusu ile yapılmaktadır.

1.6. Sahne Işığı ve Etkisi

Sahne aydınlatması normal oda ve dış mekân aydınlatmasından daha güçlü ve yoğundur. Sahne aydınlatmasının yanlış olması, makyajın etkinliğinin kaybolmasına neden olabilir. İyi bir sahne aydınlatması makyaja büyük ölçüde yardımcı olacaktır.

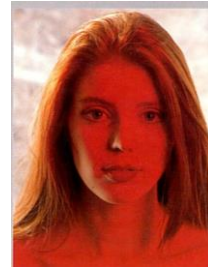

Resim 1.7: Tiyatro sahnesi

Makyaj sanatçısı, makyajda uygulanacak renk tonlamasına, aydınlatma ve gölgelendirme tekniğine karar vermeden önce sahnedeki ışık değişimlerine, ışığın geliş açısına karar vermelidir. Sahnenin aydınlatılmasında görevli olan kişilerle iyi bir iletişim kurmalıdır. Ayrıca dekor ve kostüm renklerinin farklı ışık altında renk değişimine uğradığı unutulmamalıdır. Makyaj sanatçısı farklı ışık etkilerini çok iyi bilmelidir.

Kırmızı ışık altında dekor ve kostüm aşağıdaki değişikliklere uğrar:

- Kırmızı, zenginleşir.
- Yeşil, siyahımsı bir renk alır.
- Mavi, kararır.
- Sarı, turuncuya dönüşür.
- Mor, kırmızı olur.

Resim 1.8: Kırmızı ışık etkisi

**Yeşil ışık altında dekor ve kostüm
aşağıdaki değişikliklere uğrar:**

- Kırmızı, kahverengimsi olur.
- Yeşil, zenginleşir.
- Mavi, siyahımsı olur.
- Sarı, yeşil bir ton alır.
- Mor, kahverengi olur.

Resim 1.9: Yeşil ışık etkisi

**Mavi ışık altında dekor ve kostüm
aşağıdaki değişikliklere uğrar:**

- Kırmızı, morumsu olur.
- Mavi, zenginleşir.
- Sarı, kahverengi bir ton alır.
- Mor, mavimsi olur.

Resim 1.10: Mavi ışık etkisi

**Sarı ışık altında dekor ve kostüm
aşağıdaki değişikliklere uğrar:**

- Kırmızı, gözle görünür biçimde donuklaşır.
- Koyu yeşil, kahverengiye döner.
- Mavi, yeşile dönüşür.
- Sarı, zenginleşir.
- Kahverengi koyulaşır.

Resim 1.11: Sarı ışık etkisi

1.7. Kabuki Japon Tiyatro Makyajı

Kabuki, Japon halk tiyatrosu türüdür.17. yüzyıl başlarında başladığı bilinmektedir. Kabuki oyunculuğu konuşma ve dans bileşimidir. Oyuncular sahnede kılıçla dövüşür ve dans eder. Roller; sadık, iyi, cesur adam, kötü adam, komik, çocuk rolleri olarak çeşitlilik göstermektedir.

Resim 1.14: Kabuki Japon tiyatrosu

1.7.1.Kabuki Makyajının Tanımı

Kabuki tiyatrosunda yapılan gösterişli değişik yüz boyama tekniklerine kumadori denilmektedir. Kumadori makyajı, beyaz temel üzerine oyuncunun karakterini simgeleyen parlak renkli çizgi ve desenlerden oluşmaktadır. Temel renkler; beyaz, siyah ve mavi ve kırmızıdır.

Kumadoride kullanılan kırmızı renk, erdem ve gücü temsil eder. Güçlü kahraman rollerinde kullanılır. Siyah, kötülüğü ve korkuyu temsil eder. Kötü karakterler genellikle siyah sakallı, boynuz gibi kaşlarla tasvir edilir. Mavi makyaj desenleri hayalet, ruh, kıskançlık gibi olumsuz duyguları temsil eder.

Resim 1.15: Kabuki makyaj çalışma örneği

Resim 1.16: Kabuki makyajında yüz ifadeleri

1.7.2. Geyşa Makyajı

Japoncada “Gei”, “sanat” veya gösteri; “sha” ise “kişi” anlamına gelir. Geyşalar özel olarak konuk ağırlamak için yetiştirilmiş Japon kadınlarıdır. Geyşalar, klasik müzik ve dans gibi çeşitli geleneksel Japon sanatları tarafından eğitim almışlardır. Geyşalar, kimono giyerler ve yüzlerine solgun bir makyaj yaparlar. Bu makyajın geleneksel amacı konuğuna karşı duygularını gizlemektir.

Geyşa makyajı, yüzün tamamının beyaz zemin üzerine göz çevresinin siyah, kırmızı ve dudakların kırmızı renkte olacak şekilde boyanmasıdır.

Resim 1.17: Gejša makyajı

1.7.3. Gejša Makyajında Kullanılan Malzemeler

- Krem bazlı boyalar
- Su bazlı boyalar
- Transparan pudra
- Kaş kapatıcı
- Makyaj kalemleri
- Fırçalar
- Peruk
- Kostüm

1.7.4. Uygulama

Tiyatro-opera oyuncularını sinema oyuncularından daha yoğun bir makyajla sahneye alırlar. Tiyatroda makyaj, sinemaya göre daha koyu renklerle ve çok detaya inmeden yapılır. Sahneye yoğun koyu renkler ve daha kalın kapatıcılar kullanılır çünkü sahenin sarı ışığı altında kullandığımız her renk, istediğimizden 2-3 ton daha açık duracaktır. Bunun için normal ten renginden daha koyu renkler tercih edilmelidir.

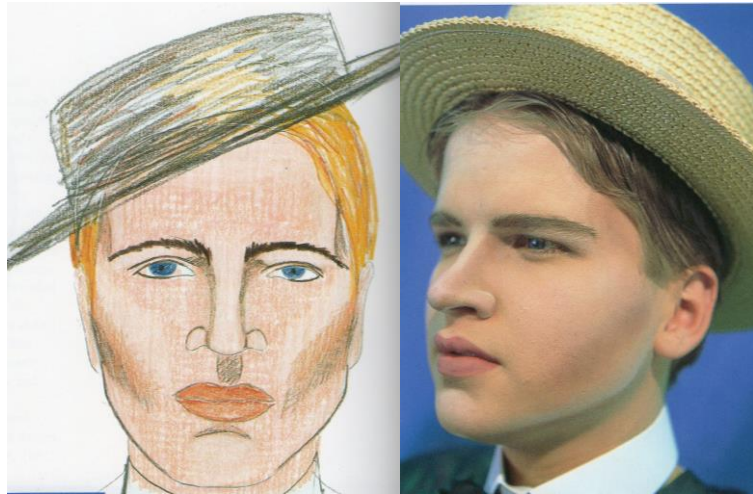
Seyircinin makyajı algılayabilmesi ve sarı ışığın altında yok olan makyajı seçebilmesi için abartılı makyaj uygulanmalıdır. Yaşlandırma yapılıyorsa en koyularla çukurlar belirlenmeli, göze sürme çekiliyorsa kalın ve siyah kullanılmalı, yaralar yapılıyorsa daha koyu renklerle ve normalden daha büyük yapılmalı ki çıplak gözle rahat görülebilmelidir.

Tiyatro makyajını uygulamaya başlamadan önce ilk olarak karakter belirlenmelidir. Canlandırılacak karakter görünümünü oluşturmada görevli olan makyaj sanatçısının gerçeğe uygun bir karakter makyajını uygulamadan önce şu hususlara dikkat etmelidir. Buna göre;

- Karakter hakkında ön araştırma yapılmalıdır.
- Karakteri gözünüzde canlandırıp karakterin resmini çizmelidir.

Resim 1.18: Karakter çalışma örneği

Resim 1.19: Karakter çalışma şeması

- Karakteri canlandıran tiyatro oyuncusunun yüz hatlarını belirlemelidir.
- Oyuncu, yönetmen ve kostüm tasarımcıları ile iş birliği yapılmalıdır.
- Karakteri desteklemede kullanılacak aksesuarları belirlemelidir.

Resim 1.20: Tiyatro makyaj çalışmaları

Tiyatro makyaj uygulamalarında hayali karakter, dönem, ırk ve ülkeler, fantastik, yaşlandırma makyajlarının yanı sıra kel kafa uygulamaları, burun, çene protezleri ve sakal ve peruk gibi karakterin oluşumuna yardımcı birçok makyaj tekniğinden de yararlanılmaktadır.

Oyuncular için karakter makyajı yapılmayacak sadece standart makyaj uygulanacaksa ana hedef, yüzdeki istenmeyen lekelerin kapatılması ve cilt üzerindeki parlamanın engellenmesidir. Makyajda ışığın doğru uygulaması son derece önemlidir çünkü yanlış ışık kullanımı makyajı yok edebilir. Standart makyajda ilk aşama yüzün tamamen temiz olması ve makyaja hazırlanmasıdır. Kamuflaj malzemeleri ile yüzdeki lekeler kapatılarak aydınlatma ve gölgelendirme tekniği ile yüze fondöten sürülür. Gözler ve dudaklar gibi ortaya çıkarılması düşünülen kısımlar uygun teknikler kullanılarak belirginleştirilir. Göz, dudak ve yanakların şekline göre gerekli düzenlemelerin yapılmasını gerektiren ayrıca kostümle uyumlu renklerin seçimi ile makyaj tamamlanır.

Resim 1.21: Tiyatro makyajında karakteri destekleyici aksesuar kullanma

Makyaj, giysiyle birlikte bir rolün temel kavramına, oyuncunun hareketlerine ve konuşmalarına katkıda bulunur. Giysi ile makyaj oyuncuya dikkati artıran, görünüşüne özellikler ekleyen ve sahne kişiliğini yoğunlaştıran iki öğedir. Giysi sahne ışıklarının altında asıl önemini kazanır. Makyajsız bir oyuncu, sahnede ölü, soluk yüzlü bir manken görünümü alır.

Giysi ile makyaj, yalnızca oyuncuyu ilgilendiren bir şey değildir. Bunlar aynı zamanda tüm uygulamanın anlamı yönünden dikkate alınmalıdır. Bunlar seyirci için inandırıcı olmalıdır. Bir karakteri canlandıran oyuncuya vurgu sağlandığı oranda uygulamanın tümünü de vurgulamalıdır. Tiyatroda giysi ve makyaj, dekor renkleriyle bir uyum oluşturmalıdır; bunlar her sahnede, sahne ışıkları altında denenmeli ve aydınlatma düzeniyle de uyum göstermelidir.

Resim 1.22: Tiyatroda karakter örnekleri

UYGULAMA FAALİYETİ

KADIN KARAKTER MAKYAJI UYGULAMA ÖRNEĞİ

Resim 1.23

- Yanaklar, şakaklar burun kenarları cildin birkaç ton koyusu ile gölgelendiriniz.

Resim 1.24

- Gölgeleendirilmeyen kısımları cildin birkaç ton açığı ile aydınlatınız.

Resim 1.25

- Alın, göz kenarları, göz altına ve dudak kenarlarına kahverengi kalem ile hat çiziniz.

Resim 1.26

- Çizilen hattın iç kısımlarını beyaz krem bazlı boya yardımıyla belirginleştiriniz.

Resim 1.27

- Çizilen hattın kenarlarında kalan beyaz krem bazlı boyayı parmak yardımı veya fırça ile yediniz.

Resim 1.28

- Tüm yüzü transparan pudra yardımıyla sabitleyiniz.

Resim 1.29

- Makyaj uygun aksesuar kullanınız.

Resim 1.30

- Makyaj uygun kostüm ile uygulamayı tamamlayınız.

ERKEK KARAKTER MAKYAJI UYGULAMA ÖRNEĞİ

Resim 1.31

- Makyaja başlamadan önceki hâli

Resim 1.32

- Tüm yüzü cildin birkaç ton koyusu ile boyayınız.

Resim 1.33

- Sakal süngerini yardımıyla siyah krem bazlı boya ile sakal etkisi yapınız.

Resim 1.34

- Siyah su bazlı boyayı fırça yardımıyla bıyık çiziniz.

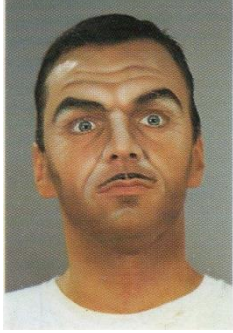
Resim 1.35

- Kaşları fırça yardımıyla far ile boyayınız.

Resim 1.36

- Alın, göz kenarları ve dudak kısımdaki mimik çizgileriniz kalem yardımıyla belirginleştiriniz.
- Kaşları siyah su bazlı boya yardımıyla belirginleştiriniz

Resim 1.37

- Mimik çizgilerinin kenar kısımlarını beyaz krem bazlı ile belirginleştiriniz.

Resim 1.38

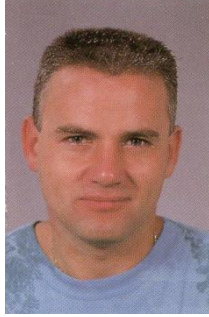
- Tüm yüzü transparan pudra yardımıyla sabitleyiniz.
- Makyajı uygun aksesuar ve kostüm kullanarak bitiriniz.

Resim 1.39

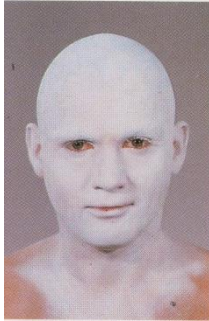
- Makyajın bitmiş hâli

KABUKİ MAKYAJI UYGULAMA ÖRNEĞİ

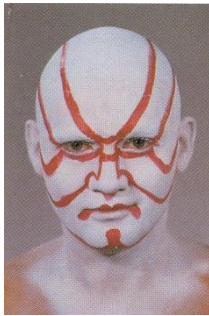
Resim 1.40

- Makyajdan önceki hâli

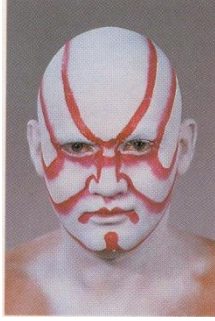
Resim 1.41

- Saçları bald cap tekniği ile kapatınız.
- Tüm yüzü beyaz krem bazlı boya ile sünger yardımıyla boyayınız.
- Transparan pudra yardımıyla yüzü sabitleyiniz.

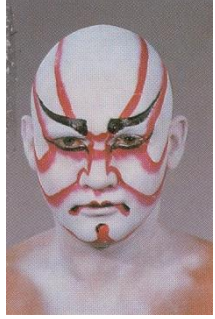
Resim 1.42

- Kırmızı krem bazlı boyayı ince uçlu fırça yardımıyla uygulanarak şekli çiziniz.

Resim 1.43

- Çizilen kırmızı çizgileri hatları bozmadan dağıtınız.

Resim 1.44

- Kaşları, gözün alt kısımlarını ve dudakları siyah boya ile belirginleştiriniz.

Resim 1.45

- Makyaja uygun peruk ve kostüm ile makyajı tamamlayınız.

Resim 1.46

- Makyajın son hâli

GEYŞA MAKYAJI UYGULAMA ÖRNEĞİ

Resim 1.47

- Makyaja başlamadan önce kaş kapatıcı ile kaşları kapatınız.

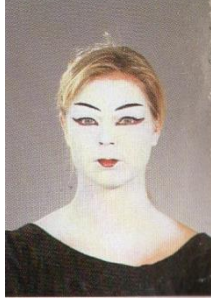
Resim 1.48

- Kapatılan kaşların üzerine krem bazlı boya uygulayınız.

Resim 1.49

- Tüm yüzü beyaz krem bazlı boya ile boyayınız.

Resim 1.50

- Göz ve dudakların dış hatlarını siyah kalem ile belirginleştiriniz.
- Kaş hizasından yeni bir kaş çizgisi çiziniz.

Resim 1.51

- Göz üstünü yanakları ve dudakları kırmızıya boyayınız.
- Makyaja uygun peruk ve kostüm ile makyajı tamamlayınız.

KONTROL LİSTESİ

Bu faaliyet kapsamında aşağıda listelenen davranışlardan kazandığınız beceriler için **Evet**, kazanamadığınız beceriler için **Hayır** kutucuğuna (X) işareti koyarak kendinizi değerlendiriniz.

Değerlendirme Ölçütleri		Evet	Hayır
1	Ortamı hazırladınız mı?		
2	Araç gereçleri eksiksiz olarak hazırladınız mı?		
3	Kişisel temizliğinizi yaptınız mı?		
4	Uygulama yapılacak kişiyi hazırladınız mı?		
5	Uygulama yapılacak karakteri belirlediniz mi?		
6	Uygulama yapılacak karakter için ön araştırma yaptınız mı?		
7	Uygulama yapılacak karakterin taslağını çizdiniz mi?		
8	Uygulama yapılacak kişinin yüz hatları belirlediniz mi?		
9	Uygulama yapılacak kişiye fondoten ya da renklendiricilerle yüzde fon oluşturduunuz mu?		
10	Yüzde aydınlatma ve gölgelendirme işlemini uyguladınız mı?		
11	Tüm yüze transparan pudra uyguladınız mı?		
12	Karaktere uygun göz, dudak, yanak makyaj uygulamasını yaptınız mı?		
13	Yapılan karakter makyajına makyaj sabitleyici sprey sıktınız mı?		
14	Yapılan karaktere uygun aksesuarla karakter makyajını bitirdiniz mi?		
15	Kişisel temizliğinize özen gösterdiniz mi?		
16	Önlük giydiniz mi?		

17	Güler yüzlü oldunuz mu?		
18	Hijyen kurallarına uydunuz mu?		
19	Uygulanacak yüze karaktere uygun makyaj uygulamasını yaptınız mı?		
20	Karakteri oluşturucu kişinin yüz hatlarını incelediniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Değerlendirme sonunda “**Hayır**” şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Bütün cevaplarınız “**Evet**” ise “Ölçme ve Değerlendirme”ye geçiniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki cümlelerin başında boş bırakılan parantezlere, cümlelerde verilen bilgiler doğru ise D, yanlış ise Y yazınız.

1. () Tiyatro makyajı, oyuncunun canlandıracağı karakterin özelliklerini ortaya çıkartmak için yapılan karakter makyajına denir.
2. () Eski Yunan ve Roma tiyatrolarında farklı karakterleri tasvir etmek amacıyla maske kullanılmıştır.
3. () Tiyatro makyajında sadece tek bir karakter makyajı uygulanır.
4. () Sahne makyajı abartıdan uzak doğal tonlarda uygulanmalıdır.
5. () Sahne makyajında kullanılan malzemeler yüksek kapaticı özelliğine sahiptir.
6. () Sahne aydınlatması normal oda ve dış mekân aydınlatmasından daha zayıftır.
7. () Kabuki, Avrupa halk tiyatrosu türüdür.
8. () Kabuki tiyatrosunda yapılan gösterişli değişik yüz boyama tekniklerine kumadori denilmektedir.
9. () Kumadoride kullanılan kırmızı renk, kötülüğü ve korkuyu temsil eder.
10. () Geyşa makyajı, yüzün tamamının beyaz zemin üzerine göz çevresinin siyah, kırmızı ve dudakların kırmızı renkte olacak şekilde boyanmasıdır.

DEĞERLENDİRME:

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-2

AMAÇ

- Bu faaliyet ile gerekli ortam ve araç gereç sağlandığında klasik opera ve bale makyajını tekniğine uygun uygulayabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Devlet opera ve balesine giderek araştırmalar yapınız. Araştırmalarınızı rapor hâline getirerek sınıfta arkadaşlarınıza sununuz.

2. KLASİK OPERA VE BALE KARAKTER MAKYAJI

Resim 2.1: Bale makyaj örneği

2.1.Klasik Operanın Tanımı

Opera, kelime anlamı olarak “sözlerinin tümü ya da büyük bölümü şarkı olarak söylenen, müziğe uygulanmış sahne yapıtı ve baştan sona bestelenmiş, sololu, korolu, orkestralı sahne oyunu” demektir. Opera, gösteri sanatlarının birçok ögesini bünyesinde bulunduran bir sanat dalıdır. Drama, müzik, dans gibi sanat dalları opera ve bale içinde yoğrularak bir bütün hâlini almaktadır. 16. yüzyıldan bu yana başta Avrupa olmak üzere dünyanın birçok yerinde gelişme göstermiş olan bu iki sahne sanatı çağdaş toplumun alt

yapısının oluşumunu büyük ölçüde etkilemiştir. Türkiye’de 18. yüzyılın sonlarına doğru kendini göstermiş olmasına rağmen hızlı bir gelişim süreci geçirmiş ve bu sanat dalları devlet tarafından kurumsallaştırılmıştır.

Resim 2.2: Operada bir sahne

2.2. Balenin Tanımı

Bale; belli figürlere, adım atışlara dayalı dans ve müzikli gösteri türüdür. Bale dansı, mimik, müzik, duygu ve dekor sanatlarının ileri standartta birleştirilerek kullanan bir tiyatro gösterisi olarak tanımlanabilir. Asıl eleman olarak kullanılan dans aslında İtalyanca "dans" anlamına gelen "ballo" ya da "balletto" sözcüğünden türetilmiştir. Bale; dans, müzik ve tasarımla dramatik bir öykü anlatabilir ya da hiç bir öykü olmadan yalnızca müziğin dans aracılığıyla bir yorumu biçiminde sunulabilir.

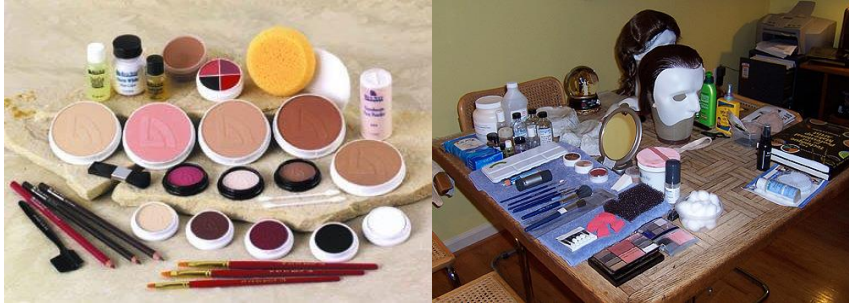

Resim 2.3: Bale sanatçısı

Bale uzun yıllar süren bir eğitimle öğrenilir, çoğunlukla müzikli yapılıdır. Erkek dansçılara "balet", kadın dansçılara "balerin" denir. Balede tayt, mayo ve "tütü" denilen özel etek ve bunun gibi giysiler kullanılır. Bale terminolojisinde ayakların tam parmak ucunda durmasını sağlayan ayakkabıya "point" ya da "puant" denir.

2.3.Klasik Opera ve Bale karakter Makyajında Kullanılan Malzemeler

Klasik opera ve bale makyaj uygulamalarında farklı karakter makyajlarının yanı sıra standart opera ve bale makyajı da uygulanabilir. Sahne sanatlarında gösteriyi ilginç kılmak ve zenginleştirmek amacıyla karakteri oluştururken birçok makyaj malzemeleri ve aksesuarlardan yararlanılmaktadır (bk. Tiyatro makyajı).

Resim 2.4: Opera ve bale makyajında kullanılan malzemeler

2.4.Uygulama

Opera ve bale sanatı birbirine bağlı sahne eserleridir Her iki eserde bir öyküyü aktarmak için kadın veya erkek sahne üzerinde bir karakteri canlandırır. Operanın konusu mitolojik ve tarihi olduğu için geçmiş dönem makyaj tekniklerinden ve fantastik uygulamalardan sıklıkla yararlanılmaktadır.

Resim 2.5: Opera makyaj uygulaması

Resim 2.6: Operada kadın karakterleri

Resim 2.7: Operada kadın karakteri örneği

Bale sanatında hikâyeyi anlatmak amacıyla balerin bir karakteri canlandırır. Seyircinin hikâyeye bağlı kalması amacıyla dansçının gözlerinin doğal boyutta olması ve yüzlerinin de izleyici tarafından görünür olması gerekmektedir. Yüz, ön plana çok çıktığı için sahne ışıkları dikkate alınarak düzeltici makyaj tekniğinden yararlanır. Balerin sahne üzerinde çok fazla performans gösterdiği için makyaj uzun süre ciltte kalmalıdır. Saçlar bale gösterisinde genelde toplu olmaktadır.

Resim 2.8: Bale makyajında göz makyajı örnekleri

Resim 2.9: Bale makyaj örneği

Resim 2.10: Sahnede bale sanatçısı

UYGULAMA FAALİYETİ

Opera ve bale makyaj uygulamasını yapınız.

Resim 2.11

- Makyaja başlamadan önce stik fondöten ile kaş sonlarına ve tüm yüze fondöten uygulayınız.

Resim 2.12

- Fondöteni bir sünger yardımıyla yediriniz.

Resim 2.13

- Koyu renk kalem ile şakaklardan başlayarak çeneye doğru gölgelendirme çizgisi oluşturunuz.

Resim 2.14

- Gölgeleme çizgisini elinizle veya sünger yardımıyla yediriniz.

Resim 2.15

- Tüm yüzü fırça yardımıyla pudralayınız.

Resim 2.16

- Kaş kalemi yardımıyla yeni kaş çizgisi oluşturunuz.

Resim 2.17

- Göz üstünü uygun renk far ile belirginleştiriniz.

Resim 2.18

- Göz üstüne sürülen farı ten rengi far ile yediriniz.

Resim 2.19

- Kaş altlarını beyaz kalem ile belirginleştiriniz.

Resim 2.20

- Gözün iç kısmından başlayarak eyeliner uygulayınız.

Resim 2.21

- Göz kapağının uç kısmını kalem yardımıyla belirginleştiriniz.

Resim 2.22

- Kahverengi göz kalemi ile göz altlarını belirginleştiriniz.

Resim 2.23

- Gözün alt kısımlarına çekiklik vermek amacıyla dışa doğru çizgi çekiniz.

Resim 2.24

- Siyah göz kalemi ile çizilen hattı belirginleştiriniz.

Resim 2.25

- Dudak kalemiyle dudakları belirginleştiriniz.

Resim 2.26

- İstenilen ruj rengini uygulayınız.

Resim 2.27

- Tüm yüze tekrar pudra uygulayınız.

Resim 2.28

- Alt ve üst kirpiklere rimel uygulayınız.

Resim 2.29

- Uygulamayı uygun aksesuarlar kullanarak bitiriniz.

KONTROL LİSTESİ

Bu faaliyet kapsamında aşağıda listelenen davranışlardan kazandığınız beceriler için **Evet**, kazanamadığınız beceriler için **Hayır** kutucuğuna (X) işareti koyarak kendinizi değerlendiriniz.

Değerlendirme Ölçütleri		Evet	Hayır
1	Ortamı hazırladınız mı?		
2	Araç gereçleri eksiksiz olarak hazırladınız mı?		
3	Kişisel temizliğinizi yaptınız mı?		
4	Uygulama yapılacak kişiyi hazırladınız mı?		
5	Uygulama yapılacak karakteri belirlediniz mi?		
6	Uygulama yapılacak karakter için ön araştırma yaptınız mı?		
7	Uygulama yapılacak karakterin taslağını çizdiniz mi?		
8	Uygulama yapılacak kişinin yüz hatlarını belirlediniz mi?		
9	Uygulama yapılacak kişiye fondoten ya da renklendiricilerle yüzde fon oluşturduunuz mu?		
10	Yüzde aydınlatma ve gölgelendirme işlemini uyguladınız mı?		
11	Tüm yüze transparan pudra uyguladınız mı?		
12	Karaktere uygun göz, dudak, yanak makyaj uygulamasını yaptınız mı?		
13	Yapılan karakter makyajına makyaj sabitleyici sprey sıktınız mı?		
14	Yapılan karaktere uygun aksesuarla karakter makyajını bitirdiniz mi?		
15	Kişisel temizliğinize özen gösterdiniz mi?		
16	Önlük giydiniz mi?		
17	Güler yüzlü oldunuz mu?		
18	Hijyen kurallarına uydunuz mu?		

DEĞERLENDİRME

Değerlendirme sonunda “**Hayır**” şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Bütün cevaplarınız “**Evet**” ise “Ölçme ve Değerlendirme”ye geçiniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki soruları dikkatlice okuyunuz ve doğru seçeneği işaretleyiniz.

1. () Opera kelime anlamı olarak “sözlerinin tümü ya da büyük bölümü şarkı olarak söylenen, müziğe uygulanmış sahne yapıtı ve baştan sona bestelenmiş, sololu, korolu, orkestralı sahne oyunu” demektir.
2. () Opera ve bale birbirinden tamamen farksız sahne eserleridir.
3. () Bale; belli figürlere, adım atışlara dayalı dans ve müzikli gösteri türüdür.
4. () Baledede erkek dansçılara balerin, kadın dansçılara ise balet denilmektedir.
5. () Operanın konusu mitolojik ve tarihi olduğundan dolayı geçmiş dönem makyaj tekniklerinden ve fantastik uygulamalardan sıklıkla yararlanılmaktadır.
6. () Bale gösterisinde göz makyajı izleyici tarafından görünür olmalıdır.
7. () Bale gösterisinde saçlar hep açıktır.

DEĞERLENDİRME:

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise “Modül Değerlendirme”ye geçiniz.

MODÜL DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki cümlelerin başında boş bırakılan parantezlere, cümlelerde verilen bilgiler doğru ise D, yanlış ise Y yazınız.

1. () Sahne sanatları denilince ilk akla gelen tiyatro makyajıdır.
2. () Tiyatro kavramı içinde oyunculuk, sahne düzeni, ışıklandırma, dekor, kostüm, makyaj, müzik gibi unsurların bütünlüğü söz konusudur.
3. () Tiyatro makyajında sadece günlük makyaj tekniklerinden yararlanılmaktadır.
4. () Makyajda karakteri oluşturmada kullanılan en önemli unsurlardan biri de gölgelendirme ve aydınlatma tekniğidir.
5. () Tiyatro makyajına başlamadan önce sadece sahnedeki ışık değişimlerine, ışığın geliş açısına göre karar vermelidir.
6. () Sahnede mavi ışık altında kırmızı renk, turuncu olur.
7. () Sahnede kırmızı ışık altında mavi renk, kararır.
8. () Tiyatro makyajında yapılacak karakteri makyaj sanatçısı sadece kendisi belirler.
9. () Kabuki, Japon halk tiyatrosu türüdür.
10. () Kabuki oyuncululuğu sadece konuşmadan ibarettir.
11. () Kumadoride temel renk kırmızıdır.
12. () Geysa makyajının temeli yüzün tamamının beyaza boyanmasıdır.
13. () Opera gösteri sanatlarının birçok öğesini bünyesinde bulunduran sanat dalıdır.
14. () Türkiye’de opera sanatı 20.yüzyıl sonlarına doğru kendini göstermiştir.
15. () Opera ve bale makyaj uygulamasında karaktere uygun makyaj yapılmasına gerek yoktur.

DEĞERLENDİRME:

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki modüle geçmek için öğretmeninize başvurunuz.

CEVAP ANAHTARLARI

ÖĞRENME FAALİYETİ-1'İN CEVAP ANAHTARI

1	D
2	D
3	Y
4	Y
5	D
6	Y
7	Y
8	D
9	Y
10	D

ÖĞRENME FAALİYETİ-2'NİN CEVAP ANAHTARI

1	D
2	Y
3	D
4	Y
5	D
6	D
7	Y

MODÜL DEĞERLENDİRMENİN CEVAP ANAHTARI

1	D
2	D
3	Y
4	D
5	Y
6	Y
7	D
8	Y
9	D
10	Y
11	Y
12	D
13	D
14	Y
15	Y

KAYNAKÇA

- AYTUĞ Sevtap, **Başlangıcından Günümüze Türkiye’de Sinemada Profesyonel Makyaj**, (Yayınlanmamış Doktora Tezi) Marmara Üniversitesi, İstanbul, 2008.
- ARIKAN Yılmaz, **Uygulamalı Tiyatro Eğitimi**, İstanbul, 1998.
- COREY Irene, **The Face Is Canvas: A Complete Guide To Theatrical Makeup**, Newyork, 1987.
- CORSON Richard, **Stage Make Up**, Prentice Hall Inc. 1983.
- JANS Martin, **The Art Doing: Stage Makeup**, Amsterdam, 1986.
- JANS Martin, **Stage Makeup Techniques**, Players Press, 1993.
- THUDIUM Laura, **Stage Makeup**, Newyork, 1999.
- SWINFİELD Rosemaria, **Stage Makeup**, Betterway Boks, 1997.
- VERLAG Maja, **Faces Fantasy Makeup**, Nederland, 1983.